

Rapport

Pakketagenda 2007-2008

Op 12 februari 2007 uitgebracht aan de minister van VWS

Publicatienummer

<i>Uitgave</i>	College voor zorgverzekeringen Postbus 320 1110 AH Diemen Fax (020) 797 85 00 E-mail info@cvz.nl Internet www.cvz.nl
<i>Volgnummer</i>	27008647
<i>Afdeling</i>	Innovatie
<i>Auteur</i>	Dhr. drs. C.G. Mastebroek, mw. J.M. Latta
<i>Doorkiesnummer</i>	Tel. (020) 797 86 57
<i>Bestellingen</i>	Extra exemplaren kunt u bestellen via onze website (www.cvz.nl) of telefonisch bij de servicedesk onder nummer (020) 797 88 88.

Inhoudsopgave

pag.

	Bedankt!
1	Samenvatting.
2	1. Inleiding.
4	2. Hoe is de pakketagenda tot stand gekomen?
6	3. Pakketagenda 2007-2008
6	3.a. Cluster leefstijl
6	3.b. Cluster noodzakelijkheid
7	3.c. Cluster effectiviteit en kosteneffectiviteit
7	3.d. Cluster groot maatschappelijk belang
8	3.e. Cluster langdurende zorg
8	3.f. Cluster uitvoeringspraktijk en systeem zorgverzekeringen
9	3.g. Overige 'doorlichtingen'

Bedankt!

Deze eerste Pakketagenda is tot stand gekomen met de hulp van verschillende betrokken partijen: patiënten, aanbieders, verzekeraars en wetenschappelijk betrokkenen. Het CVZ bedankt hen dan ook hartelijk voor hun bijdrage.

Ook in de komende jaren neemt het CVZ graag weer contact op om vragen, kansen, problemen, nieuwe onderwerpen en signalen te inventariseren.

De taak pakketbeheer vormt een dynamisch geheel en maakt een nauw contact met alle veldpartijen van groot belang. Het CVZ zal voor de uitwerking van pakketbeheer en de totstandkoming van de volgende Pakketagenda, actief contact zoeken met alle veldpartijen. Voor het Pakketadvies 2007 is reeds met deze werkwijze gestart.

Samenvatting

Tweejaarlijkse signalering

In het rapport 'Pakketbeheer in de praktijk' van 21 december 2006 hebt u kunnen lezen hoe het CVZ zijn taak van pakketbeheer uitvoert. Deze veelzijdige taak mondt onder andere uit in standpunten en adviezen. In standpunten geeft het CVZ uitleg over de te verzekeren prestaties en bij adviezen gaat het over het wijzigen van de inhoud en omvang van de te verzekeren prestaties en het systeem van de zorgverzekering. Voor u ligt nu de eerste Pakketagenda van het CVZ: een overzicht van signalen en onderwerpen die relevant zijn voor de inhoud van en toegang tot het verzekerde pakket. Deze signalen kunnen leiden tot standpunten en/of adviezen. Het CVZ onderscheidt in zijn proces van pakketbeheer drie onderdelen, signaleren, beoordelen en evalueren. Deze pakketagenda is het resultaat van het proces signaleren. De pakketagenda heeft tot doel de actief en transparant de signalen te presenteren die voor een toegankelijk, betaalbaar en passend pakket relevant zijn.

Signalen in zes clusters

Welke categorieën signalen onderscheidt het CVZ in deze Pakketagenda? U treft zes clusters van signalen aan:

1. leefstijl;
2. noodzakelijke zorg;
3. effectiviteit en kosteneffectiviteit;
4. groot maatschappelijk belang;
5. langdurende zorg;
6. uitvoeringspraktijk en systeem zorgverzekeringen.

De signalen zijn verdeeld over deze categorieën. De categorieën kunnen in de toekomst wijzigen, afhankelijk van de ervaringen met het werken met deze clusters.

Pakketagenda bijgesteld

Het CVZ neemt deze agenda van signalen ter hand en houdt rekening met ruimte voor nieuwe vragen, onder andere voortvloeiend uit nieuw regeringsbeleid. Dat kan leiden tot een jaarlijkse bijstelling of een actualisatie. Binnen een maand verschijnt het Pakketadvies 2007 waarin u een aantal onderwerpen van deze Pakketagenda aantreft.

1. Inleiding

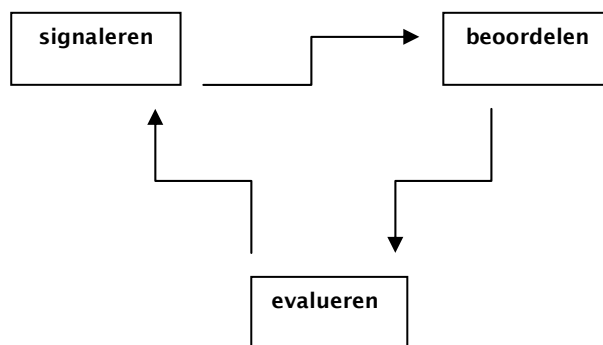
Wat is pakketbeheer?

De zorgverzekeringen zijn sterk in beweging. Belangrijk is daarbij de discussie over de inhoud en omvang van het verzekerde pakket.

Het CVZ vervult een pakketbeheertaak: uitleg geven over wat er in het pakket zit, de inhoud en omvang verduidelijken en de minister adviseren over mogelijke veranderingen in het pakket. Zo moet het verzekerde pakket passend en toegankelijk blijven. (Meer daarover leest u in het rapport 'Pakketbeheer in de praktijk' dat het CVZ op 21 december 2006 uitbracht aan de minister van VWS, zie www.cvz.nl onder rapporten)

Signaleren, beoordelen, evalueren

Om het verzekerde pakket goed te kunnen blijven beheren, blikt het CVZ regelmatig terug en vooruit. Daarbij stelt het zich de vragen: hoe en waarom is het pakket gedefinieerd zoals het is? Hoe kan het pakket nog beter afgestemd worden op maatschappelijke vragen en zorginhoudelijke mogelijkheden? Dit cyclische proces kunnen we als volgt weergeven:

Pakketbeheer uit zich in de praktijk in een diversiteit aan producten. Voor verschillende vragen en knelpunten zijn verschillende benaderingswijzen aangewezen. Het rapport 'Pakketbeheer in de praktijk' geeft een goed overzicht van alle producten binnen de onderscheiden deelprocessen. De Pakketagenda is het product van het deelproces signaleren. Het CVZ hanteert bij pakketbeheer een integrale aanpak door meerdere invalshoeken te combineren, namelijk zorginhoudelijk, financieel en verzekeringstechnisch.

Waarom een Pakketagenda?

Pakketbeheer bestaat uit een aantal structurele deeltaken en het op maat adviseren over het pakket. Een pakketbrede en integrale werkwijze van CVZ is het meest zichtbaar in het op maat advies. De structurele deeltaken zijn de geneesmiddelenbeoordeling, beoordeling van dure intramurale geneesmiddelen, beoordeling van DBC's en de behandeling van geschillen en adviesaanvragen door zorgverzekeraars. Op maat adviseren over het pakket doet het CVZ door het maken van jaarlijkse signaleringsrapporten of monitors over specifieke onderwerpen (hulpmiddelen en mondzorg) en

daarnaast door actief op zoek te gaan naar signalen die relevant zijn voor een duurzaam passend pakket. Vragen van de Minister vallen ook onder dit maatwerk.

Waar leiden signalen toe?

Deze Pakketagenda 2007-2008 geeft een overzicht van signalen die concrete aangrijpingspunten zijn voor integraal pakketbeheer. De signalen zijn relevant voor het waarborgen van de inhoud en toegang tot het verzekerde pakket ofwel een passend pakket. Het CVZ vertaalt de signalen naar pakketvragen. In een pakketvraag kunnen een of meerdere signalen verwerkt zijn. Een pakketvraag kan leiden tot een verduidelijking van het pakket of een pakketadvies voor opname in of uitsluiting van het pakket.

Hoe is deze agenda opgebouwd?

Het CVZ stelt een aantal vragen bij het zoeken naar signalen: wat leeft er in het veld van vraag, aanbod en verzekerde zorg? Waar moet aandacht aan worden besteed? Welke onderwerpen roepen vragen op of zijn al jarenlang onderwerp van debat en vragen om een nadere uitspraak? Deze Pakketagenda is overigens geen definitief document: er kunnen altijd nieuwe signalen en vragen opkomen. Het CVZ vindt het dan ook belangrijk om de Pakketagenda zo nodig aan te passen aan de dagelijkse praktijk of nieuw beleid. Ook zal het CVZ actief vanuit nieuwe thema's het pakket doorlichten op toegankelijkheid en passendheid.

In hoofdstuk 2 leest u hoe deze eerste Pakketagenda tot stand is gekomen. In hoofdstuk 3 treft u de feitelijke pakketagenda voor de periode 2007-2008 aan.

2. Hoe is deze Pakketagenda tot stand gekomen?

Hoe wordt de inhoud van de Pakketagenda bepaald? De Pakketagenda is een combinatie van 'eigen' kennis en signalen van buiten. Kennis, ervaring en signalen van het CVZ zelf komen uit structurele bronnen zoals uitspraken op geschillen, financiële- en verantwoordingsgegevens van alle zorgverzekeraars en zorgkantoren. Daarnaast beschikt het CVZ over veel kennis en ervaring uit het eigen werkveld.

Signalen verzamelen: met drie pilots

Voor deze Pakketagenda heeft het CVZ een werkwijze ontwikkeld om signalen vanuit het veld systematisch te verzamelen. Dit heeft het gedaan in drie pilots:

1. Interviews met wetenschappelijke verenigingen en beroepsverenigingen

De eerste pilot (bij een selectie van wetenschappelijke verenigingen en beroepsverenigingen) bestond uit open vragen over de inhoud en omvang van het verzekerde pakket. Hiervan waren de vragen over vier thema's (gehoorproblemen, hartfalen, interventies bij lage rugklachten en angststoornissen) gebaseerd op literatuurstudies. Behalve deze vier thema's kwamen ook open vragen aan de orde over de inhoud en omvang van het verzekerde pakket.

De pilot heeft een waaier aan signalen opgeleverd die als zelfstandig signaal of gebundeld terugkomen in deze Pakketagenda. Het verslag van deze pilot biedt een compleet overzicht van de resultaten. Het voert te ver daar hier verslag van te doen.

2. Interviews met patiënten- en consumentenverenigingen

Uit de pilot met de patiëntenorganisaties is een aantal ziekteoverstijgende thema's naar voren gekomen:

1. het vergoeden van ketenzorg;
2. de relatie tussen medische richtlijnen en vergoedingen;
3. kwaliteit van leven als criterium voor vergoeding;
4. therapeutisch bewegen in het pakket;
5. leefstijladviezen in het pakket;
6. het vergoeden van hulp om te leren omgaan met een ziekte.

Een deel van deze thema's heeft het CVZ nu al meegenomen in signalen. Andere moeten nog nader uitgewerkt worden.

3. Gesprekken met de VAGZ (Vereniging van adviserend geneeskundigen bij zorgverzekeraars)

De pilot bij verzekeraars heeft duidelijke signalen opgeleverd vanuit de uitvoeringspraktijk, bijvoorbeeld voor palliatieve zorg, overheveling van curatieve elementen uit de AWBZ en nieuwe ontwikkelingen op cardiovasculair terrein.

Een nadere toelichting vindt u in de verslagen van de drie

**Groslijst
samenstellen**

hiervoor beschreven pilots.(www.cvz.nl onder rapporten/pakketagenda 2007-2008).

**Uitgangspunten
groslijst**

De signalen die uit de pilots zijn opgekomen, heeft het CVZ vervolgens verwerkt tot een groslijst als basis voor de pakketagenda. Het CVZ heeft uit deze groslijst onderwerpen geselecteerd die als signaal in de Pakketagenda zijn opgenomen. Bij dit selectieproces is een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Meerdere beperkte deelsignalen zijn soms samengevoegd onder een bredere noemer.
- Signalen met uitsluitend een tarifieringsprobleem als achtergrond zijn niet meegenomen.
- Waar uit meerdere invalshoeken een probleem werd gesignaleerd, was de kans op selectie groter.
- Soms hebben meerdere signalen geleid tot een voorstel om te komen tot een voorgenomen doorlichting (zie paragraaf 3.g).

Het CVZ zal dit selectieproces verder uitwerken om de transparantie van toekomstige Pakketagenda's te vergroten.

**Clusters van
signalen**

De gekozen signalen voor de Pakketagenda hebben een relatie met de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van zorgbehoefte, gewenste maatschappelijke opbrengst en kostenontwikkelingen in de zorg. De signalen zijn vooralsnog onderverdeeld in clusters van signalen. Dat is gedaan met het oog op het ontwikkelen van de verdere werkwijze van het CVZ. Het CVZ zal deze integrale benadering van pakketadvisering de komende jaren verder ontwikkelen.

Zoals u in het rapport 'Pakketbeheer in de praktijk' hebt kunnen lezen, heeft het CVZ ervoor gekozen om de signalen in te delen in zes clusters, die aansluiten bij actuele maatschappelijke discussies over de samenstelling van het pakket:

1. leefstijl;
2. noodzakelijke zorg;
3. effectiviteit en kosteneffectiviteit;
4. groot maatschappelijk belang;
5. langdurende zorg;
6. uitvoeringspraktijk en systeem zorgverzekeringen.

**Werkwijze
evalueren**

Deze indeling wordt ook de basis van het Pakketadvies 2007. De volgende Pakketagenda kunt u over twee jaar verwachten. Het CVZ blijft in de tussentijd zijn werkwijze voor de Pakketagenda evalueren en uitwerken.

3. Pakketagenda 2007-2008

Nu we hebben uitgelegd hoe we tot onze Pakketagenda zijn gekomen, presenteren we in dit hoofdstuk de Pakketagenda 2007-2008.

3.a. Cluster leefstijl

Thema: gezonde leefstijl bevorderen

Bij de signalen die het CVZ binnen het cluster leefstijl heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008 staat de bevordering van een gezonde leefstijl centraal. De volgende signalen zijn opgenomen:

- zelftests, medische check-ups, screening en de zorgverzekering;
- medicamenteuze behandeling van morbide obesitas (Pakketadvies 2007);
- aanscherping van het indicatiegebied voor cholesterolverlagende middelen;
- advies om te stoppen met roken;
- behandeling van morbide obesitas bij kinderen;
- leefstijlinterventies bij personen met gestoorde glucose-intolerantie of manifeste Diabetes Mellitus 2 en overgewicht;
- plaatsbepaling van preventie in de verzekerde zorg.

3.b. Cluster noodzakelijkheid

Thema: claim op solidariteit

Wat zijn de signalen die het CVZ binnen het cluster noodzakelijkheid heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008? In dit cluster staat de vraag centraal of de ziekte of de benodigde zorg (gegeven de culturele context) tot de verzekerde prestaties zou moeten behoren, en zo ja, op welke wijze. De volgende signalen zijn opgenomen:

- psychologische behandeling van werkgerelateerde problematiek;
- signalement arbeidsgerelateerde zorg;
- nadere omschrijving van behandelingen van plastisch-chirurgische aard (Pakketadvies 2007);
- behandeling van varices;
- analyse van geneesmiddelen voor erectiele dysfunctie (Pakketadvies 2007);
- lipofilling bij hiv-patiënten;
- analyse van geneesmiddelen tegen schimmelinfecties aan de nagels;
- invriezen van semen van patiënten die met cytostatica behandeld zijn (Pakketadvies 2007);
- invriezen van eierstokweefsel;
- update van de fysiotherapeutische interventies en de chronische lijst;
- plaatsbepaling van dyslexie in het verzekerde pakket;
- in- en uitstroom van mobiliteitshulpmiddelen (Pakketadvies 2007);

- speciale lenzen bij cataractoperaties en de basisverzekering (Pakketadvies 2007).

3.c. Cluster effectiviteit en kosteneffectiviteit

Thema: effectiviteit en kosten-batenbalans

Wat zijn de signalen die het CVZ binnen het cluster effectiviteit en kosteneffectiviteit heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008? In dit cluster staat de vraag centraal of de interventie effectief is. Bij kosteneffectiviteit is de vraag of de verhouding tussen de kosten en de baten in de meest brede zin acceptabel is. De volgende signalen zijn opgenomen:

- aanspraak op tandheelkundige hulp binnen de AWBZ;
- plaatsbepaling van lokomat (Pakketadvies 2007);
- spinal cord stimulation (Pakketadvies 2007);
- diagnostiek en (chirurgische) interventies bij lage rugklachten;
- metal-on-metalheupprothese;
- indicatiegebied voor trommelvliesbuisjes;
- oogheelkundige medicaties;
- Programma Herstel en Balans;
- behandeling van premaligne en maligne oppervlakkige huidtumoren;
- implantaat gedragen prothesen;
- endovasculaire en thoracochirurgische interventies in de cardiologie;
- Ness Handmaster (Pakketadvies 2007);
- HPV-vaccinaties om cervixcarcinoom te voorkomen;
- jeugdmondzorg, angstbehandeling en periodieke controles tandheelkunde;
- bijzondere tandheelkunde, chirurgische tandheelkunde en paradontale chirurgie;
- het toepassingsgebied van benzodiazepinen (Pakketadvies 2007);
- neurorevalidatie bij kinderen met coma (Pakketadvies 2007).

3.d. Cluster groot maatschappelijk belang

Potentieel grote impact

Wat zijn de signalen die het CVZ binnen het cluster groot maatschappelijk belang heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008? In dit cluster staat de vraag centraal of het onderwerp veel kosten met zich meebrengt, omvangrijk is of ethische vragen oproept, en daarom een grote impact kan hebben. De volgende signalen zijn om die reden opgenomen:

- indicaties stamceltransplantatie (Pakketadvies 2007);
- protontherapie;
- plaatsbepaling van het steunhart (LVAD) in de verzekering (Pakketadvies 2007);
- toepassingsgebied van chirurgische interventies bij ernstige hoorproblematiek;
- signalement van belangrijke innovaties en de zorgverzekering;

- genomics en de zorgverzekering.

3.e. Cluster langdurende zorg

Langdurende zorg elementen

Wat zijn de signalen die het CVZ binnen het cluster langdurende zorg heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008? In dit cluster staat de vraag centraal hoe het onderwerp geregeld is in de AWBZ en de Zorgverzekeringswet (inhoud, aard en omvang) en hoe deze zorg in de toekomst omschreven kan worden. De volgende signalen zijn opgenomen:

- vroege interventies bij kinderen met een verstandelijke handicap (Pakketadvies 2007);
- oefen- en ontspanningstherapie bij angststoornissen;
- psychoanalyse;
- preventieprogramma's voor ouderen;
- herdefiniëring van de functies adviserend e en ondersteunende begeleiding en behandeling (Pakketadvies 2007);
- afbakening van de functies verpleging en persoonlijke verzorging (Pakketadvies 2007);
- op somatiek gerichte revalidatie in verpleeghuizen;
- nadere plaatsbepaling van de functie verblijf;
- het onderscheiden van de functies persoonlijke verzorging en ondersteunende begeleiding;
- monitoring van de gevolgen van de invoering van de WMO op de AWBZ en de zorgverzekering; *Een monitor van aspecten van de zorg.*
- evaluatie overheveling GGZ naar de Zorgverzekeringswet; *Een monitor van aspecten van de zorg.*
- nadere analyse van thuisbeademing (Pakketadvies 2007);
- afbakening van verpleging in het eerste en tweede compartiment.

3.f. Cluster uitvoeringspraktijk en systeem zorgverzekeringen

Praktijk en -systeemvragen

Wat zijn de signalen die het CVZ binnen het cluster uitvoeringspraktijk en systeem zorgverzekeringen heeft opgenomen in de Pakketagenda 2007-2008? In dit cluster staat de vraag centraal welke problemen de uitvoeringspraktijk ondervindt met de omschrijving van de te verzekeren prestaties. De volgende signalen zijn opgenomen:

- signalement over de relatie tussen de Zorgverzekeringswet en de WBMV;
- signalement over de gevolgen van implementatie van de 'Beleidsregel zorginnovatie' voor de zorgverzekering;
- actualisatie van de nadere voorwaarden voor farmaceutische zorg;
- zorg aan transseksuelen in de preoperatieve fase en

- operatieve geslachtsverandering (Pakketadvies 2007);
- verduidelijking van de second opinion in de zorgverzekering;
- e-mail- en webmailconsulten (Pakketadvies 2007);
- telemedicine/domotica;
- LHRh-analogen bij gemetastaseerd prostaatcarcinoom (Pakketadvies 2007);
- analyse van bariatrisch-chirurgische ingrepen in de verzekering (Pakketadvies 2007);
- aspecten van erfelijkheidsadvisering;
- teledermatologisch consult (Pakketadvies 2007);
- mondzorg en osteotomie (Pakketadvies 2007);
- grenzen van de orthodontie;
- basis verzekerde zorg en bijbetaling voor 'luxe' toepassingen (bijvoorbeeld lens bij cataract);
- afbakening van de intra- en extramurale farmaceutische zorg.

3.g. 'Doorlichtingen'

De Pakketagenda 2007-2008 bestaat niet alleen uit de zes clusters die hiervoor aan de orde kwamen. Naast deze signalen voor 2007 en 2008 zijn er onderwerpen die het CVZ structureel gaat bezien vanuit een zorgvraag of een ziektebeeld geredeneerd. Hier ligt de vraag naar passendheid van het pakket achter. Het CVZ wil het verzekerde pakket in beginsel stapsgewijze in z'n geheel doorlichten om te bepalen of het passend is voor de desbetreffende zorgproblemen en zorgvragen, en of het goed functioneert. Het verschil met de signalen uit de clusters is dat bij de doorlichtingen een ander startpunt wordt gehanteerd. Niet uitgaan van een probleem, maar van een zorgvraag.

Welke aspecten van het verzekerde pakket gaat het CVZ in 2007 en 2008 nu doorlichten?

- de behandeling van depressies;
- de palliatieve zorg en de zorgverzekering (zorg bij het levenseinde);
- de geriatrische functie in de zorgverzekering;
- de functie vervoer in de zorgverzekeringen;
- aanvullende diagnostiek in de eerste lijn;
- de behandeling van hartfalen;
- benodigde functies in de uitvoeringspraktijk van de eerstelijnszorg.

College voor zorgverzekeringen

Voorzitter Raad van Bestuur

dr. P.C. Hermans

